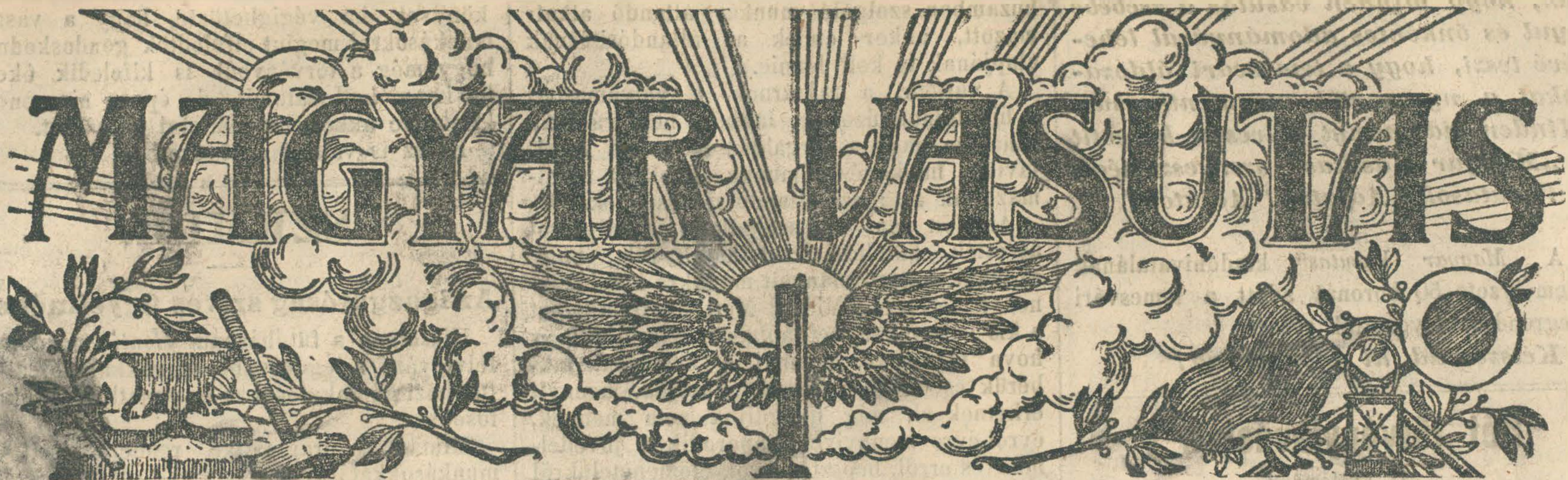

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 18. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes száma — — — — — 20 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

Munkástársak!

A fegyelmi bíróságokba, a műhelyi munkásbizottságokba
csakis megbízható

szervezett munkást válasszatok.

Ügyeljetek! A szavazás mindenütt titkos.

A Budapesten e hó 20-án megtartandó közgyűlési küldötteit a Máv. betegpénztárának ezton is felhívjuk, hogy megérkezésük napján, de legkésőbb 20-án reggel okvetlen jelenjenek meg a „Magyar Vasutas” szerkesztőségében tartandó

előértekezletre.

Szövetségünk tagjaihoz.

Munkások! Kartársak!

A Máv. igazgatósága rendeletet adott ki, amelyben megtiltja azt, hogy egy nem létező szabadszervezet vagy lapbizottság tagjai legyenek.

Ezen rendeletet a szolgálati főnökök nagy része felhasználja arra, hogy titeket félrevezetve, a Szövetségünkben vagy a Szövetség vezetőségéből való kilépésre terrorizáljon.

A szolgálati főnökök ezen hitvány eljárása kudarcot vallott a tagok összetartása és józansága folytán.

Akadnak azonban egyes helyek, mint Miskolc is, ahol a műhelyfőnök a legképtelenebb erőszak alkalmazásával bírta reá a helyi csoport vezetőjét a lemondásra.

Szövetségünk beadványban fordult a visszaélés megtorlásáért az igazgatósághoz, mert a pragmatikában biztosított jogok felrugasztása követeltetett el.

Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy sehol ne üljenek fel a rendelet ilyen rosszakaratu félremagyarázásának.

Ludvig elnökgazdátó kijelentette Szövetségünk elnökének és titkárának, hogy olyan rendelet, amely a Szövetségünkben való kilépést megkövetelné, nem adatott ki és az illető főnökök ellen eljárást indít, ha bebizonyul a visszaélésük.

Adjatok! Adjatok!

A fékeveszetten garázdálkodó hatalom őrzője rendszerint sohasem ismer határt. A magyar kormány rendszerint önkényuralmának aranykorát éri és felejt, hogy éppen a *tulságos hatalom* és a *vég nélküli elnyomatás* veszélyeztetik a békét.

A Máv. igazgatóságának minden jogi alapot nélkülöző cselekedete is élénk bizonyítéka a hatalmi őrzőnek.

Egy tucat embert, akik évek hosszú sora óta huzták-vonták az igát, egyszerűen kiperdített az utcára. Miért? Mit vétettek? Volt-e bűnük? Arról maga a Máv. is hallgat, egy árva szóval sem mondotta meg a temesvári vértanúknak, hogy miért fosztották meg őket kenyerüktől.

Mi nagyon is értjük, hogy miért: áldozat kellett, hogy rémithessék vele a szervezett vasutasok tömör sorait. Meg akartak fosztani egy sereg embert a kenyerétől, hogy rámutatva, a többinek azt mondassák, hogy ti is utánuk mentek. Kiadtak egy csomó rendeletet, amelyek szerint minden vasutasnak ki kell lépnie a *szabad szervezetből*, a *lapbizottságokból* és ugyanakkor szótlanul türik, hogy a miskolci *Kron Náci* — a pragmatika 45. §-ának 6. pontja ellenére — a szolgálatból való elbocsátás fenyegetésével kényszerítse a Vasuti munkások országos szövetségének tagjait a szövetségből kilépni.

Hát hol itt a bizonyosság, hogy a lex Kossuth megalkotói, betartva a pragmatika rendelkezéseit, maguk járnak elől követendő példával? Sehol! Nyomat se leljük! Hisz ugy a miskolci, mint a temesvári önkénykedés azt bizonyítja, hogy a pragmatika megalkotói maguk rugják fel a pragmatika ama szakaszait, amelyek parányi jogokat biztosítanak és irgalmatlanul, még a holt betű szigoránál is kegyetlenebbül hajtják végre ama rendelkezéseket, amelyekkel a

szabadság után epedő vasutast fojtogatni lehet.

A miskolci eset: az még csak hagyján; egy *hülye ember* saját szakálára elkövetett gázsága ez csak, de a temesvári mártírok ügye az már más, ez a *Máv. atyaistenek parancsára történt*.

Mit bánják a vasutas-jupiterek, hogy egy tucat ember kenyér nélkül van! Mit tudják a kegyelmes urak, *akiknek sohasem voltak gyermekeik*, mit jelent az, amikor apró gyermekszájak kenyér után sivitanak, s mit tudják a kegyelmes urak, *akik sohasem voltak apák*, hogy mit érez az az apa, aki éhező gyermekeinek nem bir kenyeret adni! Fogalmuk sincs róla, mert ha szívükben csak parányi érzés volna, akkor nem cáfolták volna meg ama szálló igét, amelylyel minden tettüket kísérni szokták, mondván, hogy „*atyai jóindulattal*” vannak a vasutasok iránt. Hát hol ez az atyai jóindulat? Avagy csakugyan az, aminek eddig is tartottuk: *tultengő frázis*? Hol keressük a kegyelmes urak atyai jóindulatát, amikor még a hirdett Tisza-kormányánál is kegyetlenebbül fojtogatja azokat, akiket áldozatul kiszemelt.

Hiszen méltóztatnak emlékezni kegyelmes urak, hogy 1904-ben 13 *bűnöst* találtak a százezernyi vasutas között és ezeknek szabad volt gyűjteni, senkinek sem jutott volna eszébe rendeleteket, hirdetményeket kibocsátani, hogy tilos a kenyerüktől megfosztott vasutasok részére adakozni. Ma azonban „*atyai jóindulattal*” kormányoznak és ennek alapján tilos az éhezőkön segíteni.

Mi azonban azt hisszük, hogy a vasutasoknak rendeletekkel nem lehet megtiltani, hogy segítsenek azok nyomorán, akik a munkás-ság igaz ügyének áldozatává lettek.

Vasutasok! Nem inditunk gyűjtést. Szükségtelen ezt tennünk. Bizton tud-

jult, hogy minden vasutas a zsebébe nyúl és önkéntes adományával lehetővé teszi, hogy a temesvári áldozatokat a nyomortól megmenthessük. Minden adományt szívesen közvetített a „Magyar Vasutas” szerkesztősége. Vasutasok! Adjatok! Adjatok!

A „Magyar Vasutas” kiadóhivatalának személyzete 50 koronát adott a temesvári megrendszabályozottak részére.

Kétszer ad, ki gyorsan ad!

Két törvényjavaslat. *)

II. közlemény.

Munkások.

Ha sorra vesszük a kategóriákat, amelyek az új 1. számú szolgálati és illetmény-szabályzat alapján sérelmet szenvedtek, — mert ebbe az utasításba vonták össze az 1907. évi XLIX. és L. törvényjavaslatot — elsősorban a munkásokról kell szólnunk, mely legnagyobb osztályát a vasutasoknak belekényszerítették ennek a szabályzatnak a jármába, anélkül, hogy kijelölték volna azt a helyet, melyet a vasutas munkásság benne elfoglal.

Ma úgy állunk ezzel az öszvérszabályzattal, hogy annak kötelező határozmányai a kikényszerített eskü alapján nyomják a munkást, de a jogi előnyök, szilárdan körülírt jogok, ebből sehol, de sehol ki nem olvashatók.

A vasuti alkalmazottak illetményei az A) táblázatban 9, a B) táblázatban 35 csoportba, tehát összesen 44 csoportba vannak sorozva, de ebben a 44 csoportban a vasuti munkásoknak hely nem jutott.

Épp úgy nincs helye a napibéres szolgáknak, a napidijas volt altisztjelölteknek és hivatalnokgyakornokoknak. De ez utóbbi, három napi-fizetési kategória, csak átmeneti állapot egy elerendő és a csoportok körében belül elfoglalandó állásra, azonban a vasuti munkások, az ipariak épp úgy, mint a vonalbeliek, állandó ideiglenességben maradnak, mert a véglegesítés ott kezdődik, ahol a fizetés nincs napi esélyeknek kitéve, hanem állandó jellegű alkalmazottnál állandóan is jár.

Hisz vegyük csak a különbséget, ha egy kinevezett váltóór, tehát a 44 csoport legalsó fokán álló alkalmazott megbetegszik, vagy ha egy raktári munkás betegszik meg.

A váltóór megkapja az egész, teljes fizetését, legyen egy hétig vagy hat hónapig beteg, a raktári munkás azonban, ha három évi szolgálat után állandó jellegű is, csak a betegpénztári táppénzt kapja betegsége tartamára.

Az 1. számú szolgálati és illetmény-szabályzat kimondja ugyan, hogy mindenki állandó alkalmazott, aki legalább három évig megszakítás nélkül áll a vasut szolgálatában, de ezen határozmány olyan szűkszavú és oly kevés jelentőségű, hogy biztosítékot egyedül nem szolgálhat. Mert nem védi meg az alkalmazott megélhetését, csak az alkalmaztatását.

Amidőn a vasuti munkásság keresete annyira labilis, oly sok hullámságnak van kitéve, midőn a kereset a vasut forgalmától, fejlődésétől függ, sőt egyik félhónapról a másikig nagy csökkenéseknek is ki van téve, mint éppen az ipari munkásságnál, akkor nem lehet állandó alkalmazásról beszélni, mert eljöhét oly idő, midőn a vasut ugyan nem bocsátja el a mindenképpen megfelelő régi munkását, de oly kevés kenyeret ad neki, hogy magától elmegy, mert gyerekeinek is kenyeret akar adni.

Ha a vasuti munkásokat büntetőjogi szempontból közhivatalnoknak minősítették — és még a surulóasszonyokat is feleskették az új pragmatikára, — ha ki van mondva lapidárisan, hogy minden három év óta egy-

*) Jelen cikkünknek bevezető közleménye 39. számunkban jelent meg.

huzamban szolgáló munkás állandó alkalmazott, akkor ennek az állandósításnak alapjának is kell lennie.

A váltóór, a raktárnok, a pályamester, a hivatalnok fizetése, lakbéré nem változik soha, ha nagy a forgalom, ha sok a kocsi-javítás, ha kevés a munka. Ezek az alkalmazottak az igazi állandó minőségűek.

Amidőn az új szolgálati szabályzatot átvették, kötelező írást adtak róla, hogy azoknak határozmányait magukra kötelezőnek ismerik el. Miért? Mert ha felítik azt a kis sárga könyvet, abban meglátják, hogy hova tartoznak, mennyi a fizetésük, lakbérük és egyéb keresetük, tudják, mennyit érhetnek el, míg nyugdíjba nem mennek, évről-évre mennyivel szaporodik a jövedelmük és erről, beosztásukról, előmenetelükről okmányt is kapnak.

A vasuti munkás, aki szintén elismerté a szabályzat átvételét, aki abban a kétes megtiszteltetésben részesült, hogy büntetőjogi szempontból épp oly közhivatalnok, mint az elnökgazdátója, minderről a jóról semmit sem tud. Ha küzd és harcol, akkor talán pár fillérrel több javadalmazást is kap — így volt a közelmúltban, — de az állandóság minden kelléke hiányzik nála, de hiányzik az állandóság érzete is.

Kinevezési okmány, évi fizetés és megfelelő lakbér nélkül nincs állandó jelleg.

Akárhogy is kimondja a szabályzat, az ilyen se hus, se hal állandósítás csak maszlag, gyengefejú emberek megbolondítására való.

A munkásszövetség több ízben sürgette a vasuti munkások évi fizetéssel való kinevezését, mint az állandó alkalmaztatás egyedüli biztosítékát.

Mindannyiszor elütöttek bennünket tőle, hamis ürügyek, álokok mellett.

Kimutatták, hogy az ipari munkás évi fizetés nélkül többet keres, de azt elfeledték kimutatni, hogy ~~kevesebbet~~ is kereshet.

Vegyük csak példaként a műhelyi munkást. Ha a művezetőket besorozták a hivatalnoki létszám IX—VII. csoportjába, bátran be lehetne sorozni a műhelyi munkást, mint képzett, értékes iparost a B) táblázat 9., 10., 11. és 24., 25. csoportjába, ahova a fogalmazók, állandósított gépészek, műszerészek, lakatosok be vannak sorozva. Az az ellenvetés, hogy a jutalék százaléka ezáltal elesnének, nem állhat fenn, mert lám, az állomáson van évi jutalék — mely nem egy erős teljesítményből, de takarékoságból keletkezik —, a lakatosnak van kilométerpénze, a távirdafelügyázónak évi átlaga, — annál inkább megmaradhat a műhelymunkás akkordja is, — mely a teljesítmény és a munka nagysága szerint emelkedik és fog, mely, ha az alaptól nem befolyásolja, az évi fizetést még kevésbé befolyásolhatja.

Ily elbánásban volnának részesítendőek a forgalmi és pályafentartási állandó munkások is, melyek bevonása a tolatószemélyzet, váltó- és egyéb örök kategóriája szerint történhetik, anélkül, hogy az állandó munkásegyezmény vagy egyéb kereset befolyásolva volna.

Ez az igazi állandó jelleg, amely határozottan kijelölt helyre állítja be a vasuti munkást a vasut óriási szervezetébe, mely megadja az alapot arra, hogy a vasut az ő szolgálati szabályzata alapján rendelkezessék a vasuti munkással.

Amíg ez nem történik meg, addig minden eskü dacára a vasuti munkás nem tekintheti magát állandó alkalmazottnak, mert nem érzi magát biztonságban a vasut keretén belül, mert a mai állapot szerint a vasuti munkás csak az új szabályzat 75. §-áig jut el.

A 76. §-tól a 120. §-ig nincs mit keresnie. Ez a 45 § tárgyalja tudniillik a szolgálati címeket és az azokkal járó illetményeket. Ezek a vasuti munkásságra nem vonatkoznak és ezeket nem is ismeri.

Az első 75 §-ból kiolvassa, mik a jogai, de az anyagi jogokat nem látja sehol, a kötelességeit azonban végig megtalálja. És azzal a benyomással teszi le azt a sárga

könyvet, ha végigbetűzte, hogy a vasuti munkásokról megint elfeledtek gondoskodni, hogy még a törvényből is kifeledik őket, ha kapni kell valamit, de éppen nincsenek kifeledve akkor, ha büntetni kell őket.

És ez is valami a jövőre.

SZEMLE.

Az igazgatóság szíves figyelmébe!

Ujjszolnán a fűtőházban Honti mozdonyfelügyázó a legdurvább szavakkal üldözi a fűtőházi géplakatosokat és vonatkisérő lakatosokat.

Miután a pragmatika rendelkezéseit a munkásokkal fejvesztés terhe alatt megtartják, teljes joggal elvárhatjuk, hogy az igazgatóság szigoruan utasítani fogja Honti mozdonyfelügyázót, hogy a pragmatika által megkövetelt humánus bánásmód elvét ne rugja fel otrombán.

Egyben pedig jó lenne azt is megvizsgálni, hogy miért lettek rövid időn belül Galbary, Weiner, Farkas stb. munkások a munkából elűldözve.

Ki a gyilkos?

A dévai kir. törvényszék előtt legközelebb igen érdekes tárgyalásra lesz kilátás.

Két munkástársunkat, K. I. és K. J. kocsi-rendezőket emberölés vétsége miatt helyezett az ügyészség vád alá, mivel ez év július hó 7-én Boschatti Sándor nevű 12 éves gyermek Petrozsényben tolatás közben halálát lelte.

Az érdekes vádirat indokolását szószerint közöljük:

A petrozsényi vasuti állomáson a sinek közötti gyom kitakarítására több gyermek fogadtatott fel *napidíj mellett*.

A gyermekek felügyeletére K. J. lett kirendelve, ~~akinek~~ szigorú utasításul adatott, hogy a gyermekeket a kocsi közelében ne engedje és hogy főképpen a tolatások alatt ügyeljen. F. évi július hó 6-án, délután 5—6 óra tájban Boschetti Sándort, aki szintén gyomlálásra lett felfogadva, egy vasuti kocsi elgázolta, amely alkalommal oly nagy kiterjedésű sérüléseket szenvedett, hogy ennek következtében f. évi július hó 7-én a petrozsényi közkorházban elhalt. A sértett elhalálozása miatt úgy K. I. kocsifékezőt, mint K. J. napszámost felelősség terheli. A sértett és társai ugyanis egy oly sinpár közelében gyomláltak, amelyen 13 álló kocsi volt. Ezen kocsisortól 84 lépésnyi távolságban ugyanazon sinpáron egy másik kocsisor állott, amely kocsisort 6 kocsihossznyira az előbbi kocsisor felé kellett tolatni. A tolatandó kocsiakra K. I. fékező lett kirendelve azon határozott utasítással, hogy egy rakott féken foglaljon helyet és a kocsikat csupán 6 kocsihossznyira, tehát mintegy 40—50 lépésnyire engedje. K. I. az utasítás ellenére egy üres fékre ment fel és a mozgásba hozott kocsikat mintegy 10—12 kocsihossznyira engedte, úgy hogy azok az ugyanazon sinpáron álló kocsisorhoz ütődtek. Az álló kocsisor legelső kocsija alatt volt sértett, a meglökött kocsi által elűtötven, szenvedte a halált előidézett súlyos sérüléseket.

K. I.-t tehát a gondatlanság egyfelől az által terheli, hogy a tolatásnál a kiadott rendeletnek nem tett eleget, másfelől azáltal, hogy nem győződött meg arról, hogy a tolatás által nem-e fenyegette valakit a veszély?

K. J. napszámost pedig igen nagymérvű gondatlanság terheli, mert ő éppen a gyomláló gyermekek felügyeletével volt megbízva s éppen ezen legfontosabb kötelességének teljesítését mulasztotta el, midőn arra sem figyelt, hogy a legközelebbi sinpáron tolatást végeznek, ~~sem arra~~, hogy a sértett egy vasuti kocsi kerakoi alá ült.

Mindezekből kitetszik, hogy bűnbak van kettő is. Azt azonban a dévai ügyészség elhallgatta, hogy mily gyalázatos dolog sineken 12—13 éves gyermekeket munkába fogni

Hogy azonban tudatában van ennek az ügyészség, bizonyítja az, hogy a vádirat első mondatában megemlíti, hogy *napidíj*, „napidíj” (!) mellett fogadták fel őket. Hogy mennyi volt ez a „napidíj”, arról bölcsen hallgat a vádirat. Amiként eszé ágában sincs az ügyészségnek az igazi gyilkost: a Máv-ot vád alá helyezni. A tárgyalásról különben is tudósítást hozunk, viszont a szövetség az illetők mellé ügyvédek állított.

Hol vagy pragmatika?

A temesvári szertár főnöke, a lapunkban már több ízben megénekelt Littke ur, gondolt nagyot és merészet, olyasmit, amiről talán még fent — ahol a vasuti munkások elleni hadjáratot intézik — sem mernek gondolni.

Littke ur ugyanis kijelentette, hogy *aki 14 nap alatt ki nem lép a Vasuti Munkások Szövetségéből, vagy a Magyar Vasutas lapot olvasni merészel, azt a szolgálatból elbocsátja.*

Azt tanácsoljuk Önnök Littke ur, hogy jó lesz megfontolni, mielőtt valamit kimond.

A sajtó szabadságát nem a Littke-féle alakok vívták ki: viszont nem is azok vannak hivatalba arra, hogy megfojtsák. Különben ajánljuk Önnök, hogy olvassa át jól a pragmatika azon szakaszát, amely a vasutasok jogait biztosítja, akkor nem fog a jövőben hasonló ostobaságokat a munkások előtt kijelenteni.

Az északi főműhely réme.

Podolszky Béla, a Máv. északi főműhelynek főnöke, megtiltotta a rikkancsoknak, hogy a kintinban a Népszavát árusítsák. Amikor a munkások tiltakozni próbáltak ez ellen, Podolszky ur kijelentette, hogy az utcán is el fogja tiltani a Népszava árusítását. Sőt annyira ment, hogy egy szertári munkást elbocsátással fenyegetett, ha felelőse a „Népszavát” az utcán merné árusítani.

A munkások erre azzal feleltek, hogy 120-an előfizették a Népszavát, azonkívül egy rikkancsot is odaállítottak, aki nemcsak a „Népszavát” fogja árusítani, hanem a többi krajcáros lapokat is. Ily módon természetesen az a két újságárusító járt legrosszabbul, aki Podolszky ur fenyegetésére hallgatva, nem árusította többé a Népszavát. A munkásság pedig nagyon helyesen teszi, ha csak attól vesz bármilyen lapot, aki a Népszavát is árusítja. Lássuk, ki hatalmasabb, Podolszky ur, avagy a munkásság?

Szentiványi Szombathelyen.

A dr. Pávián-féle röpiratok nem tették meg a remélt hatást. Meghívók útján kellett a tagokat és nemtagokat összeverbuválni, sőt mi több, reklámot is csináltak a szentek. És a reklám kitűnő volt. Hogyisne, mikor eleve hirdették, hogy a „*déli vasuti kártársak részére Wonyafka ur, a műhelyi munkástársak részére pedig Szentiványi ur fog a budapesti központból leküldetni.*”

Első sorban leszögezzük, hogy Szentiványi ur szövetségi ügyben kapott szabadságot és szabadjegyet. Ezt tisztességes munkának nem adnak. Másodsorban Szentiványi ur még mindig nem perelt be minket, amiért annak idején leküldöttük azt a röpiratot, amelyet a Máv. északi főműhely szervezett munkásai irtak alá. Miután úgy látszik *Wiedermann-Szentiványi Árpád* most körutazást szándékozik tenni az országban, azért ideiktatjuk egy részletet a lapunk 1907 február. 15-iki számában megjelent nyilatkozatnak

„*Szentiványi bennünket már azért sem képviselhet, mert már négy ízben csalásért, szikkasztásért büntetve is volt.*”

Miután a szombathelyi munkások ezt tudták, közelebből is megakarták ismerni szentiványi urat, amint Szentiványi urnak

is módjában állott közelebből megismerkedni a szombathelyi szervezett vasutasokkal. Nem állott módjában Szentiványinak a „*cucilistákat*” szidalmazni, mert a szent koronás gyűlésen *szervezett vasutasok voltak jelen*, akiknek megbízásából Wirth Károly és Fabos Vendel ellátták *Szentiványi-nyafka* urék baját.

A nagy dobbal hirdetett diadalut csufos vereséggel végződött. Ez azonban nem fogja hátráltatni Szentiványi urékat abban, hogy a *hódító körutat* folytassák. Szervezett vasutasok, fogadjátok őket mindenütt az *őket megillető* tisztelettel.

Egészségügy a Mávnál.

A máv. istvantelki főműhelyében e hó 7-én reggel 8 órakor három napszámos egy nagy mozdony-tengelyt cipelt, amelynek emeléséhez legalább is öt ember kellett volna; a tengelyt elejtették és a tengely Elekes Ferenc műhelymunkás lábára zuhant. Barakonyi pályaorvos, hivatkozván arra, hogy *tilos betegnek lenni október 11-ig*, nem engedte lakására, hanem a műhelybe küldötte, ahol iszonyu kinok között délután fél 5 óráig hagyta a humánus pályaorvos fetrengeni. Elekes társai nem bírták tovább nézni a szörnyű kínlodást és minden tilalom ellenére hazavitték.

Az ily balesetek különben mindennaposak a Mávnál, mert kevés a munkaerő. A legérdekesebb a Kuria álláspontja, az ily esetekből eredő perekben, amennyiben a kártérítést követelő munkást azzal utasítja el, hogy neki *ismernie kellett volna erejét és nem lett volna szabad többet emelnie, mint amennyit elbir.* De ha a munkás erejét meghaladó munkát vonakodik végezni, akkor meg „*szolgálatmegtagadás*” miatt fosztják meg kenyerétől. Hogy egyébként miként bánik a Máv. a beteg munkásokkal, azt élénken bizonyítja az alábbi levél:

Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára.
23258—B7. szám.

Kovács Emil vasöntőnek

Budapest.

Folyó évi szeptember hó 20-án hozzánk benyújtott segély iránti kérvényére értesítjük, hogy tekintettel az ön csekély szolgálati idejére, továbbá arra, hogy ön jelen betegsége alatt már egy ízben segélyben részesült, ezen újabb kérelmét nem teljesíthetjük.

Egyben értesítjük, hogy egészségi állapotából kifolyólag *kénytelenek vagyunk önnök a szolgálatot jelen iratunk keltétől számított 14 napra felmondani.* Munkakönyvét annak idején B. 7. ügyosztályunknál veheti át. Jelen felmondásunk betegpénztárunknál szerzett, illetve a betegpénztár kezelőse által adományozott jogait nem érinti.

Magy. kir. államvasutak gépgyára

Róth Pál,

királyi tanácsos, gyárfőnök.

Igy bánik a Máv. gépgyár a beteg munkásokkal, ugyanakkor, amidőn a nemzetközi munkásvédelmi kiállítás diszoklevelére pályázott.

De egyébként is tarthatatlan egészségügyi állapotok vannak *Vajkai* ur birodalmában. A hidműhelyben takarításnak nyoma sincs, a munkások bokáig erő ölomporral összekevert porban járnak-kelek.

Ismerve az ölomnak az egészségre káros voltát, szükségtelen ezt illetőleg bővebben írunk.

A padlón takarítatlan hevernek vas- és fadarabok, törött ládarészek, ócska, használhatatlan csavarok, rossz szerszámrészek, amelyekben bizony bárki elbotolhatik. Ezeket eltakarítani senkinek sem jut eszébe.

A balesetek pláne mindennaposak és különös, hogy ily esetben sem az előmunkás, sem a többi felettes „*nem látott semmit*”, azonban két jelen sem volt „*tanu*” mindig látott valamit, amely szerint nem a gyár gyatra felszerelése, hanem az illető szerencsétlenül járt volt a baleset előidézője. Ha így megy ez tovább is, akkor maholnap a *hidosztály* részére kórházat kell felállítani.

Dr. Pávián,

a „*Vasutas-Szövetség*” jegyzője,

a „*Vasutas-Szövetség*” szerkesztője,

a „*Független Magyarország*” belső munkatársa.

Több titulusa nem is jut hamarjában eszünkbe, pedig lesz még egy pár bizonyára.

Az ő szellemi terméke volt az a bizonyos ezrével osztogatott rőzsaszín lapocska, amely mostan a Máv. műhelyek különböző, de nagyon félreeső helyei fenekén fekszenek. Sok műhelyben azonban különös tiszteggel részesítették ezt a röpiratot — *elégítették.*

Pedig milyen mézes-mázos hangon edesgették Pávián doktorék a munkásokat ebben a röpiratban magukhoz. De csak a röpiratban.

Ebben drága, jó, hazafias volt a munkásság. A „*Független Magyarország*” hasábjain már más Pávián urék véleménye. Hogy milyen a véleményük, annak bizonyosságul itt közöljük a „*Független Magyarország*” október 9-iki számában közölt „*cikkének*” egyik-másik részét:

A munkabeszüntetés híveit az agitátorok a munkások között toborozták, amely osztály természeténél fogva sohasem elégedett, mert hiszen az anyagi javakból legkevesebb jutott neki. Ez az osztály az, mely legkevesebb parlamentáris érzékkel bír s így erőszakosságra legkönnyebben kapható.

Íme, munkások, ti azért vagytok elégedetlenek, mert olyan a természetetek.

Ti vagytok azok, akik nem bírtok parlamenti érzéssel, ergo nem jár nektek szavazati jog és mindezekon felül *erőszakosak* is vagytok.

A vasutasnak, az utolsó munkástól felfelé, már bizonyos érettséggel és komolysággal kell bírnia.

Lám, lám, már *utolsó munkás* is van. A dr. Pávián és társai fajtájú uriemberek között nincs „*utolsó*” ember, ők mind az elsők között vannak.

Ennyit dr. Pávián urék nézete felől a munkásságot illetőleg.

Egyebekben pedig politizál Pávián ur a „*cikk*”-ben.

Ir sztrájkokról, drágaságról, választójogról, szabórol, társadalomról, pragmatikáról és aki mindezt elolvasta, az előtt világos lesz Darwin teóriája.

Egy kis statisztika.

A kivándorlás emelkedéséről alábbi számok élénk bizonyosságot tesznek. A kivándoroltak száma a legutóbbi 10 évben a következőképpen emelkedett:

1898. évben	22.069
1899. „	43.394
1900. „	54.267
1901. „	71.474
1902. „	91.162
1903. „	119.944
1904. „	97.340
1905. „	170.430
1906. „	186.000
1907. „ jun. végéig	124.000

Ez év első felét véve alapul, az ideki kivándorlás tehát kerek 300.000 főre tehető. Ennyire becsüli a hivatalos kimutatás a kivándorlók számát. Természetesen ezekbe nincs beleértve az a sok ezer ember, akik úgy szökdösnek át a határon, hogy a hatóságok mit sem tudnak róluk.

Egy *millió* felül üldöztek ki ebből a hazából — éhbérrel — a hatalmasok a legutóbbi 10 év alatt. És még ők tanítanak arra bennünket, hogy mi a hazaszeretet.

Sajtóhiba.

Legalább ezt állítja a Máv. „*Hivatalos Lap*”-ja, amelynek legutóbbi száma a következőket közli:

225.364/907 A. I.

Sajtóhiba helyesbítése.

A szolgálati és illetmény szabályzat kezdetén a 61.970/907 miniszteri szám 61.790/907-re, — az 50. számú „*Hivatalos Lap*” 461. oldalán a 119. § kapcsán adott magyarázatban pedig az 1908. évszám kéziratilag 1907-re helyesbítendő. Helyesbítendő

továbbá a „Hivatalos Lap”-nak ugyanazon számában a „Tüzelőanyagoknak a munkások részére részletfizetés mellett való kiszolgáltatásáról” 171.551 sz. a. kiadott rendeletben és a tüzelőanyag mennyiségének megszabása 4 m³ fa és 12 g. szén helyett 6 m³ és 17 g. szén-re. Ez utóbbi helyesbítésére a szolgálati főnökök az összes munkásokat haladéknélkül kimutathatólag figyelmeztessék.

Budapest, 1907 október 7.

Az általános igazgatási szövetség.

Marx János,
miniszteri tanácsos, igazgató.

Megemlítjük, hogy az első helyen említett sajtóhibakiigazítás folytán a szolgálati és illetmény szabályzat kedvezményei már 1907 augusztus hó 28-ával veszik kezdetüket. De a legeredetibb, hogy a fenti rendelet sajtóhibakiigazítás lenne és ugyanakkor az aláírásban ismét „sajtóhiba” van. Legalább azt hisszük, mert eddig nem volt tudomásunk arról, hogy a Máv. igazgatóságában általános igazgatási szövetség is van.

Vasutassors.

A kőbányai alsó pályaudvaron vasárnap tolatás közben egy tehervonat kereke alá került Peneki András magyar államvasuti váltóőr. A szerencsétlen embert agyongázolta a vonat.

A ferencvárosi pályaudvaron e hó 11-én délután halálos szerencsétlenség történt. A pályaudvaron kibővítési munkálatok folynak és Walkó Gyula váltóőr szintén résztvevő a munkában. Egy sín pár fölé hajolva dolgozott, közben nem vette észre, hogy egy tolató mozdony közeledik feléje. A gép keresztül ment a szerencsétlen emberen akit felismerhetetlen roncsra szabdaltak a kerekek.

A ferencvárosi pályaudvaron pénteken délután Weltsch Gyula váltókezelő a gurító vágányon egy szénnel megrakott kocsit alá került. A kerekek halálra zúzták. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

A lipótvárosi pályaudvaron Mencer Ignác napszámos áruberakással foglalkozott. E közben tolatni kezdték a vagonokat, Mencer elbukott s a kerekek összeroncsolták. A mentők bevitték a Rókus-kórházba, ahol egy óra múlva meghalt.

Miből él egy pályáőr?

A pályáőröknek is „rendezték” a fizetését. Aki e sorokat írta, már 13 éve szolgál, van 800 korona fizetése és nyolcadmagával kell megélnie.

Egy-egy családtagra esik évente 100 korona a fizetéséből, vagyis naponta 24 fillér. Ezzel szemben az államnak egy-egy rab eltartása naponta 1 korona 60 fillérbe kerül. A múlt hónapban a szóban forgó pályáőr 54 korona készpénzt kapott fizetéséből, bárha büntetéspénzt vagy egyéb hasonlót nem fogtak le. A gyermekeinek még cipőt sem vehetett, a keresetét fel-emészté — az evés, a koszt, a fűszeres számlája pedig így szólt:

1 zsák liszt (nullás) — — — —	22.—	kor.
1 „ „ kenyérnek — — — —	13.40	„
3 „ „ korpa — — — —	6.10	„
1/2 kiló kávé — — — —	1.28	„
Dara — — — —	—40	„
Borsó — — — —	—20	„
6 kiló cukor — — — —	5.04	„
2 kiló bab — — — —	—52	„
Cérna — — — —	—24	„
Burgonya — — — —	3.10	„
Szappan — — — —	—90	„
Só — — — —	—24	„
Dohány — — — —	—40	„
Citrom — — — —	—30	„
Zsir — — — —	3.20	„
Dara — — — —	—18	„
Töportyű — — — —	—20	„
Hagyma — — — —	—30	„
Osszesen — — — —	58.—	kor.

Tehát csak a fűszeres számlája 58 korona. Kegyelmes urak, honnét szedje a többi a pályáőr?

Munkások üdvözlése.

A Máv. számlájára október 10-én a következő sürgönyt menesztette a kolozsvári műhelyfőnökség Kossuth Ferenchez:

A magyar királyi államvasutak kolozsvári műhelyének kétszáznegyvenegy hazafias érzelmű munkása nevében fogadja nagyméltóságod a mai napon tántoríthatatlan ragaszkodásunknak és mély

szeretetünknek nyilvánítását. Nagyméltóságodnak irántunk érzett jóindulatát a közelmúltban is hálás köszönettel tapasztaltuk a nekünk adott jelentékeny kedvezményekben és jól tudjuk, hogy boldogulásunk a jövőben is gondját fogja képezni. Mi meg biztosítjuk nagyméltóságodat, hogy a hazának mindenkor szerető munkásai és odaadó polgárai leszünk.

Ez uton hozzuk a miniszter ur tudomására, hogy ezt a sürgönyt továbbítani nem kapott felhatalmazást az előléptetésre vágyó főnökség — a munkásoktól.

Ugy látszik, a kolozsvári vasutas kisisteknek kevés lehet a szaktudásuk, hogy minden adandó alkalommal sürgönyöket gyártanak. Hogy azonban a munkások nincsenek a főnökséggel egy nézetben, az bizonyos, amiként a sürgöny is csak arra való, hogy a munkások kedélyállapotát, elégedettségét hamis színben tüntesse fel. Hogy milyen volt a Máv. munkások hangulata október 10-én, arra bizonyosság az a kis röpcedula, amelyet Szegeden osztogattak.

Kossuth Ferenc szabadságszeretetéből kényszerből dolgozunk,

éljen október 10.

Máv. munkások, Szeged.

Iam, tisztelt kolozsvári műhelyfőnök ur, ez is a „munkások üdvözlése” és tessék elinni, ennek az üdvözlésnek a miniszter mélyebb jelentőséget fog tulajdonítani, mint az ön — ez elleni tákolmányának,

KÜLFÖLD.

Az osztrák vasutasok passzív rezisztenciája. Az osztrák északnyugati és észak-déli német összekötő vasutak igazgatóságainak kérésére a vasutügyi miniszterium késznek nyilatkozott, hogy az igazgatóságok és az alkalmazottak között a passzív rezisztencia megszüntetése érdekében hajlandó ok irányban közvetíteni, hogy a vasutügyi miniszterium az alkalmazottak bizalmiferaival behatóan tárgyalni fogja az alkalmazottak kívánságait és azután a nevezett igazgatóságok állásfoglalását illetőleg javaslatot fog tenni. A tárgyalások megkezdődtek úgy az előbbi vasutársaságok, mint az államvasuti alkalmazottak bizottsága és az igazgatóságok között.

Az északnyugati vasuton a passzív rezisztencia egyébként e hó 14-én véget ért.

A készülő angol vasuti sztrájk. Angliában mindent megtesznek, hogy a készülő vasuti sztrájkot elhárítsák. Egy angol újságíró meginterjúvolta az angol kereskedelmi minisztert Cardiffban és a miniszter kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában van a vasuti válság komolyságának és hogy ő, a miniszter, állandóan megbeszéléseket folytat ez ügyben a miniszterelnökkel. Egyébként a kereskedelmi miniszterium minden lehető el fog követni, hogy a vasuti sztrájkot megakadályozza.

Szóval a miniszterek mindent megtesznek, hogy a sztrájkot elhárítsák, elkészítik a szuronyokat, a sztrájk törőket, csak a vasutasok kívánságait nem akarják teljesíteni.

Akikről megfélemedtek.

A Máv. hivatalos lapjának 50. száma a vasuti munkások helyzetének javítását célzó rendeleteket közölte. Hogy mennyiben elégitették ki ezek a rendeletek azokat, akikre vonatkoznak, azzal már foglalkoztunk akkor, amidőn az egész rendeletet teljes terjedelmében kritika tárgyává tettük.

Most azonban reá fogunk térni azoknak a munkáskategóriáknak a sérelmeire, akikről a hivatalos lap szót sem ejtett, akikről megfélemedtek.

A pályafentartásnál alkalmazott *mozgó örökről* van szó, akik igazán terhes és felelősségteljes szolgálatot teljesítenek, szégyenteljes napibérért.

Ezeknek a szegény embereknek még azok a csekély előnyök sem lettek megadva, amelyeket a többi pályafentartási munkásoknak nyújtottak: az éjjeli szolgálatnak felémelt bérrel való díjazása.

Lehet, hogy vonatkozik ez a mozgó örökre is, azonban az ezirányban beérkezett panaszok világosan mutatják, hogy az illető mozgó örök részére nem lesznek kiutalva az éjjeli pótdíjak.

Mindezeknél fogva nagyon üdvös lenne, ha a Máv. igazgatósága elrendelné, hogy a szolgálati főnökök a mozgó öröket is legalább azon kedvezményes elbánásban részesítsék *éjjeli szolgálat vagy kiküldetés esetén*, mint a pályafentartásnál levő egyéb munkásokat.

Kiss Ferenchez.

Válasz a „Nemzeti lobogó alatt” című ízésre.

Ön „cikkét” irt, a nevét is alakaparintotta, hogy ne csak lent, de fent is tudják meg, hogy Ön szívből gyűlöli a vöröseket, akik — mint cikkében írja — a durva erőszaknak s a rombolásnak felesküdt bérencei, sőt hogy még jobban bebizonyítsa, hogy Ön „gutgesinnt”, jó pubika, kijelenti: hogy még a vörös szint is utálja, mert az veszedelmet jelent... (Különösen a bika előtt! Szerk.) És amidőn bennünket alaposan kioktat — Petőfit is aposztrofálván — a hazaszeregetre s amidőn a hazafiság csepegő hordójából két röfnyi cikket megereszt, csodák csodájára Ön is beleesik a — hogy is mondjam Ön szerint? — bűzhöd, dögleletes párat ontó, ronda pocsolába!...

Mert mit is ír Ön a lojális frázisok után? Szórol-szóra idézem: „Azért ez nem zárhatja ki, hogy más nemzetbeli vasutas testvéreinket a békés, szociális fejlődés útján ne támogassuk és viszont.”

Ejnye... ejnye Kiss ur, ezzel az idézettel miért pocskondiázta agyon szépen megindult, szép csillagokkal kirakott cikkét. Hisz ez a legnagyobb nemzetköziség, ez a programjuk az Ön által annyira gyűlölt vöröseknek is!!!

Az ég szerelmére, Kiss ur, rektifikálja ezt az idézetet. Ezzel az idézettel Ön nagy eret vágott a sovinizmus hófehér combcskáján. A „rektifikálás” patikájából flastromot hozasson rája, mert kinos nyöszörgését megtalálják hallani... Ami pedig azon nagylelkűségét illeti, hogy nem vonja kétségbe jó szándékainkat, sőt meg is hagy hitünkben, köszönettel nyugtazzuk; ezzel kapcsolatban kijelentjük, hogy mi is meghagyjuk önt a maga hitében és jó szándékát sem vonjuk kétségbe. Célunk — úgy véljük — egy, csak eszközeink másfélék. Önök csak haladjanak a mi általunk is tisztelt nemzeti lobogó alatt, mi is haladni fogunk az Ön által oly nagyon gyűlölt *vörös lobogó* alatt, nem kérve Öntől leckét a hazafiságból. Hogy is mondta Petőfi?

Meddig tart ez örült hangzavar még,
Meddig bögtök még a hon nevében?
Kinek a hon mindig ajakán van,
Nincsen annak, soha sincs szívében.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyicsoportok közleményei.

A verseci helyicsoport október hó 27-én taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A rákoskeresztúri helyicsoport e hó 20-án, vasárnap, d. u. 3 órakor, taggyűlést tart, amelyet *felolvasás* fog követni.

A ruttkai helyicsoport által 1907 augusztus hó 31-én rendezett regruta-mulatás tiszta jövedelmét, 40 koronát, a rendezőség a beteg munkások segélyezésére fordította.

A szombathelyi helyicsoport folyó hó 19-én, este 7 órakor, rendkívüli tag-

gyűlést tart. Felhívjuk a tagokat, hogy tekintettel a fennálló viszonyokra, a gyűlésen tömegesen jelenjenek meg, ugyancsak a szentkoronához tartozó társainkat is szívesen látjuk vendégként. A gyűlésen a központ is képviselve lesz.

A zombori helyicsoport november 3-án taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A győri helyicsoport minden csütörtökön este, Póder György vendéglőjében (Árpád-ut), taggyűlést tart.

A szegedi helyicsoport minden hó első szombatján, este 8 órakor, tartja taggyűléseit. A könyvtári órák vasárnap délután 9—11-ig tartanak.

Az aradi helyicsoport vezetősége kéri a tagdíjhátralékban levő tagokat tartozásaik mielőbbi kiegyenlítésére.

A zólyomi helyicsoport e hó 26-án, este 6 órakor, taggyűlést tart a Waldmann-féle vendéglőben, amelyen a központ is képviselve lesz. Erkölcsei kötelessége minden tagnak, hogy a gyűlésen megjelenjen. A tagkönyvecskéket kérjük a bizalmiférfiak útján hozzánk juttatni.

A vezetőség.

A dombóvári helyicsoport e hó 20-án, este 7 órakor, taggyűlést tart. A tagok tömeges megjelenését kéri a vezetőség.

Hazudnak a szentek!

A legutóbbi „Vasutas Szövetség” ingyennfüllent:

Belépések a Szövetségbe. Az ország minden vidékéről tömegesen érkeznek a jelentések arról, hogy Szövetségünkbe a vasutas kartársak napról-napra nagyobb számmal lépnek be. Így Sátoraljaújhelyről írják nekünk, hogy ott néhány nap alatt százötvenen léptek be a Szövetségbe. Miskolcon pedig egy hét alatt száznyolcvannal emelkedett a taglétszám, s a közel jövőben még kétszerennyi várható. A budapesti északi kerületben is folyton folynak a belépések; különösen a hazafias munkások lépnek be nagy számmal.

Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy éppen fordítva áll a dolog, különösen az Újhelyi és a budapesti északi kerület fogy erősen.

De ugyancsak a „Vasutas Szövetség” írja ezt is:

A nagyváradai kerület folyó évi október hó 12-én, délután 6 órakor Nagyváradon, a pályaudvari oktató teremben, választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Jelentés a folyó évi szeptember hó 26-án megtartott rendkívüli közgyűlésről. 3. Tömeges kilépések tárgyalása s az az ellen való állásfoglalás tárgyalása. 4. Indítványok. A választmányi ülés nyilvános, melyre érdeklődők is szívesen láthatnak.

Hát most hogy rimlik az, hogy az előbbi cikk szerint „az ország minden részéből érkeznek tömeges belépések” és ugyanakkor a nagyváradai kerület kényszerítve van a tömeges kilépések ellen állást foglalni. Hogy mennyire züllik a szövetség, azt legjobban ismét csak a „Vasutas Szövetség”-ből kivágott cikkel igazoljuk. Ez a cikk így hangzik:

Tisztelet Tagtársak!

Innen-onnan egy éve lesz már, hogy lebegtek ég és föld között, mint Mohamed koporsója s maig sincs tudomása senkinek arról, hogy hova is fogtok hát kerülni, ha a vinkovcei kerület taglétszáma a jövő évre nem éri el a háromszázat.

Fogjatok velünk kezét s úgy hamarosan megfogja tudni a magyar vasutas társadalom, hogy a vinkovcei kerület nem halt meg, csak álomban volt.*

Hazafias üdvözléssel

Magyar István,
bródi ker. titkár.

* Szívesen közöljük e sorokat, mert magunk is szeretnénk, ha a kerületek végre konzolidálódnának. Szükségesnek tartjuk azonban kijelenteni, hogy a közléssel világért sem akarunk befolyást gyakorolni sem arra, hogy a kerület feloszlassék, sem arra, hogy hová csatlakozzék.

Szerk.

Ejnye, azt a kutya-fáját, a tömeges belépések ellenére „feloszlanak” meg „csatlakoznak” a kerületek. Helyén vagyunk! De egyben helyénvalónak tartjuk megemlíteni, hogy a kilépéseket a szentek vezetői elsikkasztják, nem akarják tudomásul venni. Azért

tanácsos tehát a következő beadványt intézni az Igazgatósághoz, illetve az üzletvezetőséghez:

Tekintetes Igazgatóság!

Tisztelettel kérem, méltóztassék a „Magyar szent korona országai vasutas-szövetsége” tagjárulékainak hivatalból való levonását beszüntetni.

Kiváló tisztelettel

X. Y.

Idevonatkozólag leközljük újból a következőket:

Magyar királyi államvasutak.
Igazgatóság.

148206
A. I. szám.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége tek. központi vezetőségének Budapest.

A I. szövetség folyó évi július hó 21-én küldött-szerűleg folyamodványt adott át a Máv. igazgatósági elnöknek, amelyben azt kéri, hogy: „A magyar szentkorona országai vasutas-szövetsége” javára az alapszabályszerű tagdíjakat a miskolci Máv. munkások keresetéből hivatalos levonás útján ne szedessenek be.

Szóban levő szövetség javára a tagsági díjaknak hivatalos levonás útján leendő beszédese miniszteri rendeleten alapszik s a szövetség tagjai között fennálló viszonyból ered: — mindaddig tehát, míg a vonatkozó miniszteri rendelet és tagsági viszony fennáll, a tagsági díjaknak a hivatalos levonás útján leendő beszédését csak a tag személyes felszólalása esetén szüntethetik be, mely felszólalásnak rendes hivatalos uton kell történnie s harmadik személytől érkező ily tárgyú kérelmet figyelembe nem vehetünk.

Erről a t. szövetséget említett folyamodványa elintézéséül ezennel értesítjük.

Budapest, 1906 július 22.

Az általános igazgatási főosztály:

Dr. Kiss,

igazgató-helyettes.

Vasutasok! Aki meg akar szabadulni a szentektől, jó lesz, ha a fenti beadványt intézi a fölöttes hatóságokhoz. Hogy a szentek züllenek, arra bizonyosság egy győri lapnak következő cikke:

A vasutas szövetség bomlása. A vasutas szövetség már nagyon körhaladt a bomlás útján. A szövetség ugyanis megalakulása óta mindig csak a nagyurak szószólója volt. Kis emberek bakaival csak nagyritkán törődtek s a fizetésrendezést is úgy csinálták, hogy a hivatalnokok mindent, a többi személyzet semmit, vagy csak nagyon keveset kapott, sőt az előléptetési viszonyok és az elérhető legmagasabb fizetésben a régi állapothal szemben sok helyen visszaesés mutatkozik. A szövetség bomlását leginkább az fogja előidézni, hogy az állomás-előjárók és állomás-felügyelők sérelmeinek orvoslását a szövetség meg sem próbálta, félve attól, hogy ez esetben a vonatkísérők külön szövetséget alakítanak. A volt állomási altisztek, látva a szövetség köpenyforgató működését, tömegestől kilépnek és mindenkit rábeszélnek a kilépésre.

Mi is csak azt mondhatjuk: Vasutasok! Ki a szentkoronás vasutas-bolondítók karmai közül! Aki 30-ika előtt ki nem lép, az további 3 évig köteles tag maradni.

Vasutasok! Résen legyetek, de résen legyenek azok is, akik az öntudatosan szervezett munkásokat a szentkoronás szövetségbe belépni kényszerítik. Mert megeshetik, hogy ezrével találunk a szentkoronás szövetségbe belépni és kiverjük onnét a szenteket, akik azután elmondhatják: fogtam törököt, de nem ereszt.

Taglétszám és 163.000 korona. Ez együtt szép summa. Lehet belőle még néhány nyomdát felállítani a Salamonok nagy öröme. A szentkoronások azt mondják az utolsó jelentésükben, hogy 27.000-en vannak. Így olvasta fel Lorber főmartyr ur. A tagdíjbevétele azonban 163.000 korona. Nos, egy tag 8 koronát fizet. Azaz dehogy fizet, „levonják” szegény szentkoronástól. 27.000 tag után ez 216.000 korona volna. De ők 163.000 koronát mutatnak ki. Nos, itt hiba van a kréta körül, valaki nem jól számított. Azt hisszük, a titkár ur, mert a bevett summának csak 20.000 tag felel meg. De csak ez ideig. Tessék majd újév után újra jelenteni.

Nem eresztek ki a tagokat. A ceglédi szentkoronás kerület Szabó Nándor meg van rökönnyödve, hogy százával rugják oldalba

a szentkoronás szövetséget a tagok. Nándor bátyánk gondolt egy nagyot és merészeti. Azt hiszi, hogy ő parlament. Nem veszt tudomásul a kilépéseket. Szabó bácsi, ebből baj lesz! Még a szentkoronás szövetségnek is be kell tartani az alapszabályokat. Ezen még szent Batthyány nagy szakállá sem segít. A ceglédieket pedig figyelmeztetjük, hogy ha Szabó bácsi okvetetlenkedik is, a kilépés azért érvényes és ha januárban levonják a szentkoronás borraalót, majd segít rajta az üzletvezetőség.

Becsukják a krájlérajt. A Thököly-uti szentkoronás krájlérajt becsukják. Már a tábláját is leszédtek. Mikor megcsinálták, akkor a villamos tagtársakra pályáztak. De a villamosokat Hűvösök kiharancsolták a Batthyány szakállának az árnyékából. Azóta csak teng-leng. Hiába erőlködtek 6000 és 4000 koronás kölcsönökkel, a felszámolás bekövetkezik. Ilyen gazdasági szervezet megalapozásához nem frázis kell, hanem alapos és mélyreható munka, no meg osztályöntudat is. Ennek hiányában — mint a nagytekintélyű elnök ur oly szomorúan mondta — *nehétt!*

Vörös csütörtök — véres csütörtök.

A főváros határában borzalmas szerencsétlenség történt: a zimonyi gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal.

Budapest határában, Erzsébetfalva és Soroksár között, közvetlenül a soroksári-uti fegyvergyár előtt, történt a nagy vasuti katasztrófa; pontban tizenkét óra negyvenöt percek összeütközött a Zimony felől jövő 903-as gyorsvonat a budapest-ferencvárosi pályaudvarról indított 952. számú tehervonattal. Az összeütközésnek több halálos, életveszélyes és súlyos sebesültje van. Az összeütközés rettenetes erővel történt. Több kocsi elpusztult.

Az állomást Farkas Ferenc állomás-előjáró és Neumann Adolf állomásfelügyelő vezetik. Szolgálatvételre melléjük van rendelve több vasuti munkás, közöttük Csehi Lajos váltóúrn.

Tizenkét óra negyven perc volt, amikor a Budapest-kiréző állomástól a 952-es számú tehervonat utnak indult. A kitérő állomástól kezdve egészen Soroksárig, tehát odáig, ahonnan a gyorsvonat már utban volt, még szakadéokban tört el egy sínpar. A tehervonat tehát utnak indult, úgy, hogy feltétlenül találkoznia kellett a szemközt jövő gyorsvonattal.

Alig ezer lépésnyire a kitérő állomástól, keskeny vágásban vasuti nyelven, a 32-es számú szelvényben egy hid alatt erős forduló van. Amikor a tehervonat lokomotívja ideért, a mozdonyvezetője, Zinemann Ede tüstént észrevette a veszedelmet és teljes erővel fékezett, ez azonban már nem használt semmit. Soroksár felől ekkor már alig néhány lépésnyire, teljes gyorsasággal jött a 903-as számú zimonyi gyorsvonat.

Tizenkét óra negyvenöt perc volt ekkor: bekövetkezett a rettenetes katasztrófa. Közvetlenül a szelvény felett áthúzódó hid alatt, a fordulatnál, a gyorsvonat teljes erővel beleszaladt a tehervonatba. Rettenetes nagy erővel történt az összeütközés. A gyorsvonat szinte beleszaladt a tehervonatba, irtózatoss erejével rákapaszkodott, mozdonyát, első kocsijait maga alá temette. Ekkor megállott. A mozdony-emelkedés betörte a hidat, melynek faszervezete tüzet fogott a mozdony égő szenétől és hamarosan teljes lánggal égett.

Az összeütközés után izgalmasan kínos jelenetek következtek. A tehervonat mozdonyvezetője még az összeütközés megtörténte előtt leugrott a vonatról. A többiek az összeütközés után ugráltak le kétségbeesetten, ijedten. Közülük többen súlyosan megsebesültek.

A katasztrófának két halottja van és több sebesültje. A halottak ezek:

Csátlér Antal a tehervonat vonatvezetője, Pfahler Viktor a gyorsvonatot kísérő lakatos.

Ezzel szemben tény az, hogy igen sok emberi létszám szedték össze, úgy, hogy alapos a gyanú, miként a Máv. el akarja titkolni a halottak számát. A szomorú szennáció színhelyére kiszállott bizottság tagjai a katasztrófa romjai körül foglalatalkodó vasutasok előtt előzást tettek a nemrészben kár.

rendelt hivatalos esküre, mely megtiltja a vasuti alkalmazottaknak, hogy bármiféle adatot is nyilvánosságra hozzanak. A Máv. igazgatósága — szövege szerint — ismét tussol, már azért is, hogy a felelősséget a kis alkalmazottakra háríthassa. A csütörtöki szerencsétlenség hibáit a vasuti munkások és alacsonyabb rangú alkalmazottak között keresik, hogy eltereljék a figyelmet az állomásfőnökségekről, amelyeknek vezetői és hivatalnokai — az október 10-iki manifesztáció alkalmából — rendkívüli feladatokkal voltak megbízva. Az állomásfőnökségeknek szigorú meghagyás alapján ügyelniük kellett arra, hogy a vasuti munkások valahogy abba ne hagyják a munkát és hozzá ne csatlakozzanak az általános választójogért tüntető munkássághoz. A főnökségek mulasztásai ilyen formán mentve vannak s ez a magyarázata annak, hogy a vizsgálat az óriási apparátusával a kis alkalmazottakra fekszik rá.

Pfahler Viktor

Halála igazán megrendítő. Tizedikén a kora szürkületben indult utnak, mert vonatra küldötték. Vigan bucsuzott el családjától, s nevetve mondotta hitvesének: „No, asszony, ma tizedike van, a véres csütörtök!”, és egy dalt dudolva, melynek a refrénje „Általános tilkos választói jogot adjatok”, indult utnak...

Mire dél mulott, addigra a véres csütörtökből véres csütörtök lett...

E hó 13-án temették, s temetésén az északi főműhely munkásai nevében Garai Ármán tartott bucsuztatót, a gyászdalokat pedig a „Törekvés” adta elő, amely különben koszorút is helyezett a ravatalra. A Vasuti munkások országos szövetsége nevében Schubert Zsigmond vérvörös koszorút helyezett a sírra rövid beszéd kíséretében. A koszorú ugyancsak vérvörös szalagján ez a felírás volt:

„Október 10-ike áldozatának — a Vasuti Munkások Országos Szövetsége.”

A Máv. természetesen nem képviseltette magát a temetésen, bárha Podolszky ur már szombat este 1/26-kor kiírta a táblára, hogy Pfahler vasárnap temetik.

Csak hogy Podolszky urnak fontosabb dolga van a rikkancessokkal.

A szervezett vasutasok azonban megőrzik Pfahler Viktor emlékét!

Jogi tanács.

Szövetségünk tagjai jogi tanácsot nyerhetnek minden csütörtökön este 7—8 óráig a szövetség helyiségében: VII., Garai-utca 16., I. em. 6. Szövetségünk jogtanácsosa, Dr. Kadosa Marcel ügyvéd Izabella-utca 13. alatt lakik. Vidéki tagtársaink levélben nyerhetnek jogi tanácsot.

A fegyelmi bíróságok választásához. Vasutasok! A pragmatikát nyakunkba sózták. Jogfosztás, jogtiprás minden sora annak a pragmatikának. Reánk vár a feladat, hogy amit javíthatunk rajta, azt megtegyük. A fegyelmi bíróságok választása küszöbön áll. A szervezett vasutasok tulajdonképp része elkészült már a jelöléssel. Minden vasutas kötelessége, hogy olyanokat válasszon fegyelmi bírósági tagokul, akik a munkáltató vasutasok érdekeit meg is tudják védeni.

Vasutasok! Ne szavazzatok olyanokra, akik a többség uszályhordói!

Ne babákat, hanem férfiakat válasszatok meg fegyelmi bírósági tagokul!

LEVELEZÉS.

Szabadka. (Három levelű lóhere.) Csak a múlt számunkban foglalkoztunk Soszék Ferenc raktárnok ügyével, aki magát patikárusnak adja ki holott a valóságban csak házi szolga volt egy patikában és ma méltó társul szegődik hozzá Tisitz Antal, aki a pályafutását munkavezető volna, bárha írása olyan, hogy ő maga sem tudja elolvasni. Amilyen rosszul tud írni, olyan jól tud káromkodni: „Az anyátok létszentséges uristenit, ti szocialisták!”, ez a legfinomabb beszéde, a cifrábbakat papírra se lehet nyomtatni. A lóhere harmadik levelét pedig egy Keresztes névre fűlő pályafelügyező kepezi, aki bizonyára provizórt kap a szentkoronás

szövetségből, mert nagyban kényszeríti a munkásokat szövetségünkbe lépni és a szentekhez belépni. Pedig jó lesz, ha átolvassa a pragmatikát, hogy tiltva van valakit a kilépésre kényszeríteni.

Cegléd. (Egy szentkoronás levele.) Csak röviden akarom a multat érinteni, hogy igazoljam, mennyire nem képviseli a „szentkoronás klikk”, a dolgozók érdekeit. A fűtőért és mozdonyvezetőért eddig semmit sem tettek, mi tovább is éppen úgy koplalhatunk, mint eddig, azért is léptek ki annyian az itteni kerületből. A szenteknél a főfeladat, hogy mennyi csillag és sujtás legyen az egyenruhán, hogy azonban az elnyomott munkások érdekében valamit tennének, azt nem tekintik feladatnak.

Éppen a főnök uraktól kell a legtöbbet szenvedni a dolgozó elemnek, pedig ők valamennyien „szentek.” És ezek a főnökök édesgetik a munkásságot magukhoz! Hanem kísértse meg egy fűtő vagy vezér 18, 20, 30 órai szolgálat után egy rövidke pihenőt kérni a szentkoronás főnök urtól, hogy milyen választ kap ettől? Én magam is szent voltam eddig, hanem szerencsére megszabadultam a szentektől és beléptem az igazi szent szövetségbe és tagja lettem a vasuti munkások országos szövetségének, mert csak annak a lobogója alatt lehet jól megérdemelt jogainkat kivívni. És ez alatt a zászló alatt szereznek emberi jogokat a piszkos kézkubonyos rabszolgák. Kartársak, ébredjétek és kövessétek példámat!

Egy ceglédi mozdonyvezető

Nagyvárad. (Ha protekció van, lopni is szabad.) Ha egy elzúllott, 38—40 éves ember, amidőn már mindenéből kipusztult, nőül veszi az üzletvezető ur szakácsnőjét: kinevezik portásnak. Ha egy grófnő zsurt ad az állomásfőnök ur tiszteletére: felveszi a a grófnő inasát kíséretül fekezőnek és egy pár hét múlva „meghozzatják” neki a négy középiskolai bizonyítványt, akkor átminősítik, illetve kinevezik raktárfelügyező gyakornoknak. És alig egy fél, vagy legrosszabb esetben egy év múlva azt látjuk, hogy a nemrég még fehér köntösben szaladgáló asztali inasnak ezüst csillagja van.

Mindezek után egynehány bebizonyult példát hozunk fel igazolásul arra, hogy csak az merészseljen lopni, akinek jó protekciója van.

K. Nagy György és Sipos Sándor nagyvárad kalauz urak 13 korona után fizetést sikasztottak, ugyancsak Drágos József brassói kalauz, ki szintén megszállhatatlan utánfizetést és több efféle sikasztott mindaddig, amíg egyszer rajtavesztett.

Az utóbbit büntetésből áthelyezték Nagyváradra, ami egyedüli óhajta is volt, mivel ez szüleinek lakó és ő neki szülőhelye s az előbbi kettőt, amint hírlík, nyugdíjazni fogják. Mindenesetre a grófnő, a táblabíró és Drágos ur főtisztelendő apósa, aki Brassó vidékén román pápa, mindent megtettek, csak hogy védencük el ne bocsátassék.

Most tehát kíváncsiak vagyunk, hogy mi-féle igazságszolgáltatás az, hogy amidőn L. G. raktárfelügyezőt és E. M. kalauzt hasonló, de sokkal kevesebb értékű sikasztásért elbocsátották, addig a fenti esetben jutalmaznak is? Avagy talán a fenti urak csak „tévedtek”?

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

A szocializmus alaptételei.

Irta Stern J.

(Folytatás és vége.)

TIZENHARMADIK TÉTEL.

A szocializmus csak nagyszabásúlag valósítható meg.

A szocialisztikus szervezet célszerűsége ellen nem ritkán azon sikertelenségeket szokták felhozni, melyek a praktikus szocialisztikus kísérleteket kicsinyben érni szokták.

Aki azonban csak némileg gondolkozik azon különbség felett, mely a „szocializmus

dióhéjban” s a nagyszabású szocialista társadalom közt fennáll, az igen hamar be fogja látni, hogy ésszerűleg szocializmus kicsinyben nem is képzelhető, hogy továbbá a szocializmus csak nagyobb társadalmi csoportban megfelelő területtel lehet, amiért a kitaláló szocializmus épp oly kevésbé hozható fel visszariasztó példa gyanánt, épp oly lehetetlen arról kis alakban kellő fogalmat alkotni, amint lehetetlen Mackart-festményen egy fametszetet összehasonlítani, mivel az előbbinek jelentősége tulajdonképpen csakis a színezésben rejlik.

Ha a szocializálás egymagában elegendő volna az összes emberi szükségleteket kellő mérvben megszerezni, akkor Robinson és Péntek képesek lettek volna az ő szigetükön a legdicsebb kultúrétet meghonosítani. De miért nem voltak képesek erre? Azért, mert kettőjüknek egyedül nem volt annyi fejük és annyi kezük, hogy a szükséges termelést egymaguk elvégezhették volna; sőt ott, ahol nagyobb embertömeg volna szocialisztikus módon szervezve, sem lehetne azon célt elérni, amelyet a szocializmus megvalósítani maga elé tűzött, ha azon a területen, melyet az illető társadalmi csoport elfoglalt, az összes nyersanyagok nem volnának találhatóak, ideértve a fémeket és szén és mindazt, ami a termeléshez szükséges. Mit használ megannyi emberi munkaerő, ha nincs vas és szén a gépek előállítására és üzembe vevésére? És amint láttuk, leginkább a gépek tevékenysége nyújtja ezt az erőt, mely alkalmas arra, hogy a szocialisztikus közösségnek hatalmas fölényt adjon a kapitalisztikus közösség fölött; egyedül csak ez teheti lehetővé az ésszerű szocializmust! Kellő munkaerő és elegendő terület a nyersanyagok nyerésére adják meg tulajdonképpen a feltételeket az elszigetelt szocialisztikus társadalmi csoportnak fennállására, a mely csoportnak esetleg annyi felesleget kellene termelni a javakból, hogy annak kivitele által azokat, amelyeket saját földje nem nyújt, a kapitalisztikus társadalmi csoportoktól becsereélhesse.

Ha azonban a szocializmus az említett feltételek mellett megvalósul, akkor az illető társadalmi csoport alig fog sokáig elszigetelve maradni. Nemsokára az egyik csoportot a másik fogja követni és végre fenn fog lobogni a szocializmus nemzetközi zászlaja.

TIZENNEGYEDIK TÉTEL.

A szocializmus nem akarja a birtokos osztályt a nem-birtokos osztály javára megrövidíteni. — A szociális kérdés nem osztály-, hanem kulturális kérdés. — A szocializmus nem vesz el semmit senkitől, hanem mindenkinek ad.

Ezen tétel három mondata az eddig felsoroltak által eléggé van beigazolva. E helyütt csak egy másik oldalát kívánjuk még megvilágítani.

E célból a felső tizszerhez egy lelkiismereti kérdést akarunk intézni: Ti krözusai az iparnak, tegyétek kezeteiket a szivetekre és mondjátok meg, hogy teljesen boldogok vagytok-e? Vajjon lépések vagytok-e a kérdésre határozott és fonhangu igennel válaszolni? Ti nem felelték; jól van; akkor bölcsészeteiteket és költőiteket fogjuk helyettesíteni megkérdezni, miután — mint mondják — minden korszak költészete és bölcsélete egyszersmind a közhangulatnak is kifejezései. Kérdelem tehát a költészettől: ki nevezi meg azt a dalnokot, kinek dalaiból az a benső jólét, az az olympusi boldogság érzete, a léleknek ama valóságos egészsége hangzik és sugárzik ki, amelyek Goethe dalaiból a szenvedő kételyek kiapasztathatlan gyógyforrásává és acélfürdőjévé teszik? Vajjon nem érzik-e át az egész modern költészetben egy beteg vonás; vajjon nem látni-e a modern múzsa arcán az egészség és üdeség színe helyett hektikás pír és nem inkább lázhőség-e mint igazi poétai ihlettség és valódi költői tűz, ami ábrándjait hevíti? És vajjon nem-e éppen ezek a ti kedvenc testi-lelki költőitek, akik a fájdalom, a bánatot és keservet éneklék meg?

Es továbbá nem-e Schopenhauer, Har. mann és tanítványaik, a burzsoázia divatos bölcsészei azok, kik ama utálatos pesszimizmusnak bölcsészi szövívői, ama homályos nézetek kifejezői, hogy az élet a bajok legnagyobbika, hogy a nem született ember sokkal boldogabb, mint az, akit a lét partjára usztattak és hogy az élet „egy üzlet, mely nem fedezi a költségeket, hogy akaratunk tőle elforduljon“, amint ezt Schopenhauer nyomósau kifejezi.

Alig hihető, hogy a villámvonat, csavar-gőzös, telefon és az atlanti kábel korszakában, azon korszakban t. a. mely a gőz és villamosság által a felső tizezernek a mesebeli „asztalkám terítsd meg magad“ mon-dást majdnem megvalósíthatja, a szalonnokba és budoárokba világnézet fészkeli magát, mely a boldogságot mesének és merő babonának, az emberiség szebb jövőjébe vetett reményt gyermekies ábrándnak tartja és gunyolja.

Azonban e bölcselkedés alapjában véve csakis ama középkori nézetnek felfrissítése, mely azt tartja, hogy a föld csak egy siralomvölgy s amint ezt akkor a hit alapján tálták fel az emberiségnek, úgy azt bölcsészetiileg iparkodnak az emberiséggel megizeltetni; tény, hogy a felső tizezer sem veszi nagyon komolyan a pesszimizmust és ha elméletileg kacérkodnak is vele, a gyakorlatban mégis jogosultnak ismerik el az életre való akaratot és ragaszkodást, amíg t. i. a boldog felső tizezer emésztő és nemző szervei még teljes erővel működhetnek. Mindazáltal a pesszimizmus, mint kor-bölcsélet képzelhetlen volna, ha a jelenkor hangadó köreinek lelkében egy hur nem volna arra hangolva, ha továbbá a felső tizezer boldogságának mérlege jókora deficitet nem mutatna fel.

Es tényleg a létért való közgazdasági küzdelem a jelenkorban oly alakot öltött, hogy az egyik oldal vae victis-ével*, a másik oldal vae victoribus-a** karöltve jár.

Az egyik oldalon a bér rabszolgái, akik mértéktelen sulyos munka mellett tantá-lusi kinokat szenvednek; kiknek az általuk készített gyönyörű dolgokat nélkülözniök kell és gondban, szükségben, nyomorban kénytelenek élethossziglan sinlődni. A másik oldalon pedig a nyereség utáni csillapíthatatlan lázas szomjuság, a járadék utáni örületes hajtó-vadászat, a versenyben való izgató és tönkrete-vő küzdelem, a tünődés, gond, fejtörés és spekuláció, a kényelmetlen konkurrensek, új árupiacok szerzése, rossz adósok stb. felett. Lázas aggodalommal figyel meg a gazdag a részvények áremelkedését és hanyatlását, adósaink pénzügyi állapotát, bankok és ipari vállalatok tönkremenését, pénztárosok eltűnését stb. Amott anyagi, itt lelki nyomor. Mert ez üzleti üzemeknél — melyek az ember egész odaadását és még a szabad-idő fukar óráit is teljes mérvben veszik igénybe — a szellem tönkre megy, az izlés elfajul (lásd a mai művészetet és divatot), a sziv és a kedély állapota elposványodik s az erkölcsi érzet teljesen elzúll, mert mindnyájának ezen harca mindnyája ellen az önzés kiméletlen kifejtését igényli. Emellett mindig ott csüng a nagy iparosok feje felett Damokles kardja, amely már sokakat lesodort a bőség magaslatáról a proletárság mélységébe. Sőt még azon kevesek is, akik jobb énjüköt (önmagukat) megtudták men-tetni, sokat szenvednek az idealizmus általános tönkremenése alatt, ha férjek és atyák s ha apósokká lesznek.

Szeretném ismerni azt a férfit, aki még nem sopánkodott volna felesége, fiai, leányai, vejei és menyei szellemi, etikai, erkölcsi és még gazdasági hibái felett is; ami a társadalmi állapotokkal félreismerhetetlenül össze-függ.

Sem a szép nyárilak és fogat, sem az osztrigák, a pezsgő és külföldi borok, de még egyéb edesebb dolgok sem képesek egyedül az embereket bensőleg boldogítani; az anyagi élvezetek hamar izetlenekké vál-

nak az összhangzó gondolkodás, érzés és akarás kifejezése nélkül; ha nincsenek egybekötve mindazzal, ami igaz, szép és jó, ha nem függnék össze nemcs törekvéssel és komoly tevékenységgel. Épp úgy nem teheti boldoggá a tömeges szegénység rovásán szerzett gazdagság azokat, kiknél a nyereszkesedés hajtóvadászata az értelmiség és lelkiismeret hangját még be nem burkoltá s el nem fojtotta. A felesleg asztalának legfelségesebb csemegéit is bemocskol-ják a háripiák, ha körülöttük inség és nyomoruság vigyorognak.

A termelési mód gőzgéppel új korszakot létesített, mely a gazdasági individualiz-mussal (egyéniséggel) legmerevebb logikai ellentmondásban áll. Azért tátong oly mély űr a két társadalmi csoport: a birtokosok és a proletárok között; azért találunk kultur-életünk mezején dicsőt és siralmast egymás mellett; azért kíséri a tudomány és technika hatalmas fellendülését a boldogság tetemes hanyatlása s azért van civilizációnk egészen a minden bomlást előidéző miazmákkal megfertőzve. Hogy civilizációnk bomló-félben van és új társadalmi formának kénytelen tért engedni, vajjon ki lenne annyira vak, hogy ezt félreismerje? A pesszimizmus egymaga elég erős bizonyíték erre nézve, mert ez hü, habár öntudatlan kifejezése a kapitalisztikus világrend bukásának.

Ez az új társadalmi forma pedig a szocialisztikus. A szocialisztikus társadalmi forma létrehozza az összhangot a két tényező: a termelési mód és a társadalmi alkotmány között; megszünteti a társadalmi összeütközéseket és az emberiségnek új kor-szakát, az igazi kultura korszakát hozza létre és biztosítja a valódi boldogságot mindenki számára.

Az adó.

— Irta: Dr. Kadosa Marcel. —

VII.

Az elősoroltakon kívül még más városok-ból és községekből is kaptam adatokat, amelyeknek a közlését azonban ezutal mellő-zöm. Egyrészt azért, mert az eddigi adatok szerint most már mindenki önmaga is meg tudja ítélni, vajjon összeg szerint helyesen történik-e rá a kivetés, másrészt pedig azért, mert amíg a cikksorozatot irtam, addig az adóügy terén történt valami ujság.

Legelső cikkemben fejtegettem, hogy milyen hallatlan igazságtalan rendszer ural-kodik Magyarországon az adózás terén. Semmiféle művelt országban nincs az, ami nálunk, hogy a legszegényebb munkás-embernek is adót kelljen fizetni és sehol másutt nincsen az sem, hogy akinek egy millió forint az évi jövedelme, az jövedel-mének ugyanolyan százalékát fizesse adóba, mint az, akinek 1000 korona az évi jöve-delme. Minden épeszü és épszívű ember a legnagyobb türelmetlenséggel követeli itt már évtizedek óta először azt, hogy egy bizonyos jövedelmen alul egyáltalában ne kelljen adót fizetni, másodszor pedig azt, hogy a nagyobb jövedelmű emberek foko-zatosan emelkedő százalék szerint adóz-tassanak meg, miáltal elérhető lesz, hogy a kisebb jövedelműek kisebb adóteherrel le-gyenek megterhelve, a legszerényebb meg-élhetéssel bíró ember pedig, akinek elég az élet terhe, teljesen adómentes legyen.

Oly égető szükség van Magyarországon erre az adóreformra, hogy megvalósítása már szinte elkerülhetetlen. A mostani kor-mány is megígérte az ígéretek első mézes-heteiben, hogy a legsürgősebben megvaló-sítandó feladatának fogja tekinteni az egyenes adók reformjáról szóló törvény-javaslat benyújtását. Ez atárgy azután nem is került többé le a napirendről. Mindig olvas-hattuk, hogy Wekerle Sándor így meg úgy dolgozik az adóreformon, hogy a vakációját is ezzel tölti, hogy már készen is van.

Valóban, a mult napokban már hivatalos tudósítás is jelentette, hogy a miniszter-elnök és pénzügyminiszter elkészült az egye-nes adók reformjáról szóló törvényjavaslat-

tal és hogy az őszi ülésszak folyamán be is fogja azt a képviselőháznak te-jeszteni.

Ezt a medvét tehát most nekünk meg kell várnunk, mielőtt megindított akciónát folytatnánk, mert nem tudjuk, hogy mi lesz benne a mi számunkra.

Azaz, hogy hivatalosan nem tudjuk, nem is képzeljük... hanem... hanem én azért mégis sejditem. Sajnos, hogy e helyütt nem mondhatom el sejtéseim indokait, mert akkor politizálnom kellene; ahhoz pedig kaució kell Magyarországon. Elég, ha röviden annyit mondok, hogy bár európai államban el-képzelhetetlen a legszegényebb ember adó-kötelezettsége, hogy bár millió kivánság hangzik el harminc esztendő óta a nagyobb jövedelemnek emelkedő százalék szerint való megadóztatása iránt, én még se hiszem, hogy akár az egyik, akár a másik meg legyen valósítva az új törvényjavaslatban. A miniszterelnök ígérte, a kormánylapok harsogták, hogy ez meglesz és én mégse hiszem, mert lehetetlennek tartom, hogy ez a kormány csináljon valamit, ami a gazdag embereknek kellemetlen, a szegénynek meg üdvös.

Mindazonáltal megvárjuk a javaslatot és ha én csalódnai fogok, nem fogom restelleni, hogy beismerjem tévedésemét és kalapot emeljek Wekerle Sándor előtt. De ha igazam lesz az én sejtésemben, akkor kaució ide, kaució oda: megírom a véleményemet a a kormányról és a törvényhozásról, úgy amint a szájamon kifér.

A HÉT ESEMÉNYEI.

A Kuria a vasut felelősségéről. A gyakori vasuti szerencsétlenségek, sajnos, aktualitást adnak annak a határozatnak, amelyet minap hozott a Kuria a vasut felelősségéről a következő eset kapcsán: Egy vasuti napszámos többed magával kézi erővel tolt egy teherkocsit a vágányon és eközben jobb válla beleszorult az általa tolt és az utána jövő, szintén kézi erővel tolt vasuti kocsi ütközője közé. A sulyosan megsérült napszámos kártérítési pört indított az államvasut ellen, amely azzal védekezett, hogy a munkás maga volt az oka a szerencsétlenségnek, mert a fennálló szabályzat ellenére az ütközőre támaszkodva, végezte a tolatást.

A Kuria nem fogadta el ezt a védekezést, mert beigazolódt, hogy a tolatásra az államvasutak egyik alkalmazottja felügyelt és a szabályellenes tola-tást elnézte. A vasutnak ugyanis, mint állandó veszélylyel járó üzem tulajdonosának, kötelessége, hogy a szabályrendeletek betartását ellenőrizze. Ha pedig a vasutnak a felügyeletre rendelt közegei elnézik azt, hogy a vasuti alkalmazottak a reájuk bízott munkát a szabályrendeletekben tiltott módon végzik, akkor nem hivatkozhatik sikerrel arra, hogy a sérülésnek az alkalmazott maga az oka. A Kuria ezen az alapon megállapította a megsérült munkás jogát a kártérítésre.

Egy állomásfőnök tragédiája. Megindító szerencsétlenségről tudatnak: Az Eszéktől egy órányi távolságra lévő Pélmónostor állomáson este tíz óra tájban, amikor a budapesti vopát a pályaudvarra érkezett, Ismai állomásfőnök egy a sinek között álló közművest el akart távolítani. Ebben a pillanatban érkezett oda a vonat s mindkét szeren-csétlent elgázolta. A kerekék az állomásfőnök egyik lábát levágták, míg a közműves fején szenvedett sulyos sebesüléseket. Az eszéki kórházba vitték őket.

Leszédült a vonatról. Zsombolyáról jelentik, hogy Popity Krisztina rabélyi lakos az este Klári és Zsombolya között leszédült a vonatról. A kere-kek alá került, melyek összeeszták. Haldoklik.

Nyugtázás.

Nyugtázás. A székesfehérvári helyicsop-folyó hó 5-én rendezett mulatságán felülizettek: Dr. Steiner Jákó 5.—, N. N. és Vágó Kálmán 2—2 kor., Ifj. Nyulási János 1.40, Molnár István 1.10, Mandl Adolf és Papp Ferenc 1—1 kor., Hermann József, Klein Károly, Martinkovics József, Varga Lajos, Eismann István, Gengler János, Biró József, Császár János, György József, Tóttós József, Ruska Lajos és Móhr József 70—70 fill., Németh János, Kili Károly és Pápai Ferenc 60—60 fill.,

* Jaj a legyőzötteknek.

** Jaj a győzőnek.

Csapó Imre, N. N., Reprek Endre, Vekerle Lajos, Lapos István, Csernai Pál, Friedmann Béla, N. N. és Schmalcz Györgyné 40—40 fill., N. N., N. N. és N. N. 30—30 fill., Balog Zoltán, Török Pál és Grell Adám 20—20 fill., Farkas Czilike, N. N., N. N., N. N., Lótics I., Valkár János és N. N. 10—10 fill.

Kiadóhivatali üzenetek.

Hogy a lapunk pontos kézbesítése lehetővé váljék és ne legyen az olvasóinknak panaszra okuk, a következőkre hívjuk fel tagjaink figyelmét. Lakásváltozás bejelentését lehetőleg a hét végéig kell elintézni olyképpen, hogy a név, a régi és az új lakeim a lehető legpontosabban, valamint azon helycsoport neve is bejelentendő okvetlen, ahol az illető befizetéseit eszközli.

Nem szabad a reklamációt hetekig halasztani, hanem amint az első lapot nem kézbesíti a posta, ezen körülmény **azonnal** bejelentendő a kiadóban.

Ha kölcsönösen megteesszük kötelességünket, akkor sikerrel fog járni azon törekvésünk, hogy lapunk pontos kézbesítése által minden egyes tagot szervezetünkhez bilincseljünk.

Üdvözlettel

a kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Anyaghalmaz miatt több beküldött-ről a jövő számban.

Szombathely. A gyors gyűlési tudósítást köszönjük. Felhasználtuk!

Egri Ferenó, lakatos, Sátoralfajhely. Ön a tagsági járulékot csiszolt fémdarabokkal véli kifizethetni. Ne felejtse, hogy emögött pénzhamisítás rejlik, amiért börtönbüntetés jár.

Zágrábi délvasutasok. A beküldött határozat későn érkezett, de egyébként is oly módon rendezik a fizetést, amiként a határozat is szól, ily módon tehát tárgytalan. A központ azonban foglalkozni fog vele.

Körös. Ha a kivetett pénzbiroságot igaztalannak találja, írjon kérvényt ezt illetőleg az Ü. V.-hez, azt hisszük foganatja lesz.

Zágrábiak. A kilépési nyilatkozatokat a kerületi elnökségnek kell beküldeni. Természetesen sajátkezűleg aláírva. Egy iven többen is megtehetik, nem kívánják, hogy mindenki külön ivre írja.

Akik a ti filléretekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Világosság-könyvnyomda r.-t. Budapest, VII. Nyár-utca 1.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlöttekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Szenzáció a posztóipar terén.

Az ipar csodája mindig az volt, ha az ipartermék oly olcsó árban kerül forgalomba, hogy ha az feltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg mostan az „Országos Posztóipari Áruház” jó hírnevű posztónagykereskedő cég, Budapest, VII./F Rottenbiller-utca 4/A sz. azzal, hogy csak **10 koronáért** szétküld utánvét mellett az ország bármely részébe a legnagyobb férfiruhára (kabát, nadrág és mellényre) elegendő 3 méter finom posztót, fekete, sötétkék, szürke vagy barna színekben és **15 koronáért** a legfinomabb posztót vagy kamgarn szövetet, remek, szép fekete, sötétkék, szürke vagy barna színekben, teljes hozzávalók (összes hélések) **1 férföltönyre 5 koronáért.** Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremteni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége, majd minden készletét adta el neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítási költséget. Nem félrevezetés az, hogy ily olcsó árban szétküld 3 méter férfiruhaposztót, melynek minden egyes darabja válogatott minőségű, amit bizonyít, hogy egy rövid idő alatt pár száz utánrendelést és körülbelül száz elismerő levelet kapott az ország minden részéből. Ajánljuk a nagy közönségnek, hogy minél sürgősebben rendeljen ezen finom posztóból, mert ilyen bámulatos olcsó árakért sehol az országban nem kaphatók. Csomagolás nem lesz számítva. Két férfiruhára való posztó rendelésénél a postaköltséget a cég fizeti. Mintákat a nagy forgalom és költség miatt fenti cég nem küld.

MAGYAR VASUTAS ZSEBNAPTÁR

1908 ■ 1908

E hó 20-án kerül szétküldésre a
15 ivre terjedő naptár.

Tartalma a következő:

Naptári rész. — Posta- és távirda-díj-szabás. — Bélyegilletékek. — Előszó. — Előre! — A mozdony vágat!... — Az emberiség közlekedési eszközei. — A vasutak megnyitása. — A nemi kérdés irodalmáról. — Betegség- és balesetbiztosítási törvény. — A magyar királyi államvasutak nyugdíj-intézete. — Nyugdíj kiszámítási táblázat. — A Máv. nyugbérpénztára. — Tudnivalók a Dv. alkalmazottai részére. — Másodpercenkénti gyorsaságok. — A Máv. tisztviselőinek új fizetési táblázata. — A Máv. kinevezett alkalmazottainak új fizetési táblázata. — A Máv. kinevezett alkalmazottainak lakbérilletményei. — A Máv. alkalmazottak napidijai. — A zsebóra mint sebességmérő. — A Máv. vonat-kísérő személyzetének napidijai. — Utazási kedvezmények. — A Máv munkásokra vonatkozó rendeletek. — Bérszabályozások. Rendeletek a fegyvergyakorlatok esetére. Rendeletek szabadságra vonatkozólag. Vegyesek. — A kultúra haladása. — Vasuti balesetek statisztikája. — Néhány szó a mi etikánkról. — A magyarországi vasutak vonalhosszúságai. — A Szamosvölgyi vasut munkásainak kollektív szerződése. — Mennyi olaj jár a Máv. pályőröknek? — Tudnivalók a szövetségről. — A leghosszabb vasuti alagutak. — A Vasuti Munkások Országos Szövetsége címtára. — Kié a törvény? — A zsebóra mint iránytű. — A földteke vasutai. — Villamos hangjelzések. — Nevezetes napok a vasutasmozgalomban. — Magyarországi munkásszövetségek központjai és munkásegyletek címtára. — Vidéki szociáldemokrata párttitkárságok címei. — Szociáldemokrata pártlapok címei. — Szaklapok címei. — A Kassa-oderbergi vasut alkalmazottainak lakáspénz táblázata. — A Kassa-oderbergi vasut alkalmazottainak nyugdíj táblázata. — A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 58654/1907. számú rendelete a vasuti szolgálati rendtartásról. — Az 1907. évi szeptember 27-iki rendeletek. — Forradalmak. — Napló az 1908. évre. — Az ércpénzek értékesítéséhez hasonlítása. — Mértéktáblázat. — Husvét táblázat. — Hirdetések. — Jegyzékpapir.

Ára 30 fillér

Vasutasok! Ne vegyetek más naptárt, csak a „Magyar Vasutas Zsebnaptár”-t 1908-ra.

8 visitfénykép 1.50 frt.

- Kitűnő kivitelben! ■
- Feltűnő olcsó árak! ■

BODOR IMRE

fényképészeti műtermében

Budapest, VI., Király-utca 84.

Felhívom tisztelt elvtársaim becses figyelmét, hogy zálogházból kiváltott, valamint árverésen vett mindenféle órákat és ékszereket a legjutányosabb árban eladok **részletfizetésre is.**

Készítek órajavításokat 2 évi jótállással, vidéki elvtársak részére is.

ROSENFELD FÜLÖP

Budapest, VII., Thököly-ut 17. szám.

Máv. jobbparti üzletvezetőségének állandó szállítója.

SCHMIED LŐRINC
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 17.

Dua választékú raktár uri-, női- és gyermek-cipőkből, valamint mindennemű házi cipőkben az alant felsorolt árakon:

Férfi vixos cugos cipők	— — —	frt 3.50, 4.50-ig
„ box fűzős vagy gombos	— — —	„ 4.50, 5.50 „
„ „ cugos	— — —	„ 4.50 „
Női zerga fűzős vagy gombos	— — —	„ 3.50, 4. — „
„ „ cugos	— — —	„ 3.30, 3.70 „
„ box fűzős vagy gombos	— — —	„ 3.50, 4.50 „
„ chevreaux fűzős vagy gombos	— — —	„ 4. —, 5. — „
Gyermekecipők	— — —	1.20 frtól feljebb

Halina, és bőreszizmák. Fájos és szenvedő lábakra nagy gándot fordítok.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta szerint pontosan és gyorsan eszközöztetnek.

Vasutak árengedményben részesülnek.

Drága tej — olcsó tej.

Sokáig fenyegetőztek a tejnagykereskedők és a napokban be is váltották fenyegetésüket: **feleltek a tej árát 5 fillérrel.** Annyit jelent ez, hogy a tej ára kicsiben vásárolva literenként most már 28—30 fillér lesz, azaz, hogy ezentul a tejért évente és literenként 18—20 koronával mindenki többet fog fizetni, ami a szegény emberre nézve a mai általános drágaság mellett bizony elég nagy csapás. A sivar jövődönék ezt a sötét ködképet napsugárral aranyozza be a magyar királyi államvasutak fogyasztási szövetkezetétől nyert az az értesítés, hogy előnyös kötése révén mintegy 4000 liter kitűnő minőségű tejet az eddigi 20 filléres, illetve házhoz szállítva 22 filléres árban bocsát tagjai rendelkezésére. E mennyiségből 4—500 liter még előjegyezhető. Előjegyzéseket elfogadnak a Podmaniczky-, Izabella-, Bethlen-utcai, továbbá a Hajtsár-uti, Kálvária-téri és upesti árudák.

Új pártkiadványok

Az orosz szabadságért!

Irta: Egy forradalmár. — Fordította: Holló Jenő.

Ára 1 korona.

Az apáca.

Irta: Diderot.

Fordította: Holló Jenő.

Ára 1 korona.

Általános sztrájk és választójog Magyarországon.

Irta: Bresztóczy Ernő.

Ára 30 fillér.

A keresztény szocializmus.

Irta: Faber Oszkár.

Ára 1 korona.

Forradalmi eszközök.

Irta: Csizmadia Sándor.

— Ára 10 fillér. —

A tőke vallása.

Irta: Lafargue Pál. — Fordította: Illés Arthur.

Ára 30 fillér.

Népszava Naptár (1908) 60 fillér

Volksstimme „ (1908) 70 fillér

Megrendelhető

a „Népszava könyvkereskedés”-ben,
Budapest, VII., Nyár-utca 1. szám.